

ง
169745

มนตรี ลิจจิติภูมิ : ความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดความเครียดจากการทำงานของ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสถานีนามัยปี2547. (PREVALENCE OF / AND
FACTORS RELATED TO OCCUPATIONAL STRESS AMONG HEALTHCARE
WORKERS IN HEALTH CENTERS, 2004) อ. ที่ปรึกษา: ผศ.นพ.สุนทร สุภพงษ์, อ.ที่ปรึกษา
ร่วม: ผศ.นพ.วิโรจน์ เจริญจรัสรังษี 123 หน้า . ISBN 974-53-1235-5.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความชุกของความเครียดจากการทำงานและศึกษาปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับการเกิดความเครียดจากการทำงานในเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสถานีนามัยใน
ประเทศไทย ปี 2547 ใช้รูปแบบการศึกษาเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง เก็บข้อมูลด้วย
แบบทดสอบความเครียดสวนปรุงและแบบทดสอบความเครียดจากการทำงานที่พัฒนาตาม Job demand-
control model ระหว่างพฤศจิกายน 2547 – มกราคม 2548 จำนวน 1,906 ฉบับ ได้รับตอบกลับ 1,465
ชุด คิดเป็นร้อยละ 76.9

ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.9) สถานภาพสมรสคู่ (ร้อย
ละ 67.1) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 67.5) อายุและระยะเวลาปฏิบัติงานเฉลี่ยเท่ากับ 35.5 และ
14 ปี ตามลำดับ ความชุกของความเครียดจากการทำงานและความเครียดทั่วไปในเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
เท่ากับ ร้อยละ 28.8 และ 24.8 ปัจจัยที่มีโอกาสเพิ่มความเครียดจากการทำงาน ได้แก่ ความต้องการใน
งานสูงมีโอกาสพบความเครียดจากการทำงาน 2.14 เท่า (95% CI=1.56-2.93) และความต้องการพัฒนา
ทักษะในงานสูงมีโอกาสพบความเครียดจากการทำงาน 1.95 เท่า (95% CI=1.36-2.81) ปัจจัยที่มีโอกาส
ลดความเครียดจากการทำงาน ได้แก่ ความสามารถในการควบคุม/ตัดสินใจสูงมีโอกาสพบความเครียด
จากการทำงาน 0.25 เท่า (95% CI=0.18-0.35) ปัญหาสิ่งแวดล้อมในที่ทำงานต่ำมีโอกาสพบ
ความเครียดจากการทำงาน 0.26 เท่า (95% CI= 0.19 – 0.37) และ การได้รับสวัสดิการสูงมีโอกาสพบ
ความเครียดจากการทำงาน 0.50 เท่า (95% CI=0.39-0.62) และปัจจัยอื่นที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับ
ความเครียดจากการทำงาน ได้แก่ ตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข รายได้ของครอบครัวที่ไม่
เพียงพอ ภาระหนักต่อการดูแลครอบครัว ความขัดแย้งในครอบครัว ความคิดเห็นต่อโครงการ 30 บาท
รักษาทุกโรค

สิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุง ได้แก่ เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสถานีนามัย ปรับปรุง
ระบบการทำงานให้เกิดความเหมาะสม พัฒนาทักษะในการทำงานด้านต่างๆแก่เจ้าหน้าที่ และปรับปรุง
สวัสดิการด้วยการเพิ่มเงินเดือนและค่าตอบแทนต่างๆให้สูงขึ้น

ภาควิชา เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม
สาขาวิชา อาชีวเวชศาสตร์
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

169745

4674760130: MAJOR OCCUPATIONAL MEDICINE

KEY WORD: PREVALENCE / OCCUPATIONAL STRESS / HEALTHCARE WORKERS /
HEALTH CENTERS

MONTRI LIJUTIPOOM: PREVALENCE OF / AND FACTORS RELATED TO
OCCUPATIONAL STRESS AMONG HEALTHCARE WORKERS IN HEALTH CENTERS,
2004. THESIS ADVISOR: ASST.PROF.SOONTORN SUPAPONG, THESIS CO-
ADVISOR: ASST.PROF.WIROJ JIAMJARASRANGSI, 123 pp. ISBN: 974-53-1235-5.

The purposes of this cross-sectional descriptive study were to determine the prevalence rate and related factors of occupational stress among healthcare workers in health centers, 2004. Data collecting instruments were (1) Suanprung Stress Test (SPST-20) and (2) Self-administered occupational stress questionnaires which was designed basing on the job demand-control model. The questionnaires were sent to 1,906 healthcare workers between November 2004 and January 2005. The response rate was 76.9 percent.

The results showed that majority of healthcare workers who were the study samples were female (59.9 percent), married (67.1 percent) and bachelor degree of education (67.5 percent). Their mean age and work duration were 35.5 and 14 years respectively. The prevalence rates of work-related and general stress among the study samples were 28.8 and 24.8 percent respectively. Job related factors which were significantly and positively associated with occupational stress included: high work demand [OR (95% CI) = 2.14 (1.56-2.93)], the need for personal career development [OR (95% CI) = 1.95 (1.36-2.81)]. And job-related which were significantly and inversely associated with occupational stress were: high decision latitude [OR (95% CI) = 0.25 (0.18-0.35)], low work environment problem [OR (95% CI) = 0.26 (0.19-0.37)] and high benefits [OR (95% CI) = 0.50 (0.39-0.62)]. Other factors which were statistical significantly associated with occupational stress included: job position (dental nurse), poor family income, high family burden, relationship in family and opinion on Universal Coverage Project.

The author recommends that increasing the number of healthcare workers, improving work system, training for work development and improving salary system should be considered to prevent occupational stress among healthcare workers in health centers.

Department	Preventive and Social Medicine	Student's signature.....	<i>Montri Lijutipoom</i>
Field of study	Occupational Medicine	Advisor's signature.....	<i>Soontorn Supapong</i>
Academic year	2004	Co- advisor's signature.....	<i>Wiroj Jiamjarasrangsi</i>